

Hout van “Woerden 7” blijkt sterk aangetast

Het hout van het schip op de Nieuwe Markt is - tijdens zijn verblijf gedurende twee millennia in Woerdense bodem - zodanig aangetast dat behoud van het origineel geen optie blijkt te zijn. De archeologen van het Archeologisch Diensten Centrum (ADC) zijn momenteel bezig met de berging van het schip, de “Woerden 7”, dat gedurende de maanden september en oktober is blootgelegd op de Nieuwe Markt.

Witrot

De slechte kwaliteit van het scheepshout maakt de berging en het reinigen ervan een lastige en complexe aangelegenheid. Een schimmel (zogenaamde witrot) heeft het hout namelijk in sterke mate aangetast. Reeds vanaf de ontdekking was de aanwezigheid van de witrot bekend. Voor de conservering van hout vormt dit geen probleem. Conserveringsspecialisten beweren altijd: hoe slechter het hout, hoe beter te conserveren. Want als het hout in slechte staat is, kan de conserverende vloeistof goed het hout binnendringen. Maar om het hout in de conserveringsbaden te krijgen moet het hout worden opgepakt en schoongemaakt. En hier zorgt de witrot voor problemen: het hout van de “Woerden 7” breekt in vele

stukken zodra het wordt aangeraakt. Alle bergingsmethoden zijn doorgenomen. Alle deskundigen geraadpleegd. Maar de berging van het achterschip blijkt niet mogelijk.

Enkele onderdelen

Een paar losse onderdelen van het schip kunnen wel zonder veel moeite worden gelicht en ingepakt en gaan voor conservering naar het Museum für Antike Schifffahrt te Mainz (Duitsland). Het zaathout is in enkele stukken geborgen, evenals een stuk van het stuurboord ter hoogte van het mastspoor. Hierbij is het gelukt ook het dunne houten wandje te bergen. De laatste dagen van het onderzoek hopen de archeologen nog een aantal typerende onderdelen te kunnen inpakken. Ze willen vooral graag het opboeisels met de lusgaten en de roeibankdragers trachten te bewaren.

Best gedocumenteerde schip

Alle betrokken partijen beschouwen het als een teleurstelling dat slechts weinig van het oorspronkelijke hout bewaard kan blijven. Maar door het onderzoek in het veld en de uitputtende documentatie tijdens de opgraving en de berging blijft alle scheepsarcheologische informatie bewaard. De “Woerden 7” is daarmee zonder twijfel het best onderzochte en gedocumenteerde Romeinse schip van de laatste decennia.

Terug in Woerden

Om de herinnering aan de “Woerden 7” levend te houden zal een schaalmodel van het gehele schip (schaal 1:10) worden geproduceerd. De gemeente Woerden wil daarnaast een replica van de achtersteven (schaal 1:1) laten bouwen. De ontdekking van de roei-inrichting aan het achterschip van de “Woerden 7” deed veel stof opwaaien - dat is de lezer van de *Archeologie Actueel* zeker niet ontgaan. Het is dus van groot belang dat juist dit deel uiteindelijk terugkeert naar Woerden. Medewerkers van het ADC (Archeologisch Diensten Centrum) verwachten op 19 november 2003 de berging en het onderzoek te kunnen afronden.

Jaap Morel kan op veel plaatsen de “Woerden 7” in doorsnede tekenen. Zo kan hij precies vaststellen hoe de “Woerden 7” is gebouwd.

Sjaak Quik en Jaap Morel bergen voorzichtig het opstaande hout van het wandje aan stuurboord.

Het hout vertoont naast de witrot een ander bijzonder fenomeen. Op sommige breuken kleurt het hout goud. Wetenschappers noemen dat moeras-patina. Deze gouden verkleuring wordt veroorzaakt door de zuurstofarme omgeving waarin het hout bewaard is gebleven.

